

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

27 JANUARI 1981

ONTWERP VAN HERSTELWET inzake de Middenstand

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN (1)
UITGEBRACHT DOOR DE HEER van de PUT

DAMES EN HEREN,

I. — UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN MIDDENSTAND

Dit ontwerp bevat slechts één deel van de maatregelen ten gunste van de zelfstandigen en de K. M. O., waarin de regeringsverklaring voorziet.

De eerste reeks van die maatregelen wil de sociale lasten van de K. M. O. verlichten.

De concrete neerslag daarvan is een koninklijk besluit dat de sociale bijdragen voor de kleinste K. M. O. met 10 % vermindert. Dat koninklijk besluit verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1980.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer d'Alcantara.

A. — Leden : de heren Aerts, Beerden, d'Alcantara, Tijl Declercq, Dupré, Langendries, Lernoux, Peeters, Steverlynck, van de Put. — de heren Boeykens, Burgeon, Delhay, Mevr. Detiège, de heren Leclercq, Ramaekers, Marcel Remacle. — de heren Buchmann, Kubla, Louis Michel, Verberckmoes. — de heer Bernard. — de heer Desaeeyere.

B. — Plaatsvervangers : de heren Bourgeois, Cauwenberghs, Mevr. Demeester-De Meyer, Mev. Devos, de heren Gheysen, Liénard, Moors, Marc Olivier, Pierret, Mevr. Tyberghien-Vandenbussche, de heer Wauthy. — de heren Anselme, Baldewijns, Bourry, Danschutter, Denison, Hancké, Onkelinx, Rigo. — de heer Willy De Clercq, Mevr. Duclos, de heren Knoops, Tromont, Van Belle. — de heren Fiévez, Gendebien. — de heren Schiltz, Van Grembergen.

Zie :

735 (1980-1981) :

- N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- N°s 2 en 3 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

27 JANVIER 1981

PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT relative aux Classes moyennes

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ECONOMIE (1)
PAR M. van de PUT

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — EXPOSE DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES CLASSES MOYENNES

Ce projet de loi ne contient qu'une partie des mesures prévues par la déclaration gouvernementale en faveur des indépendants et des P. M. E.

Le premier volet de cette politique vise à alléger les charges sociales des P. M. E.

Il a été concrétisé par un arrêté royal prévoyant une remise de cotisations sociales de 10 % en faveur des plus petites P. M. E. Cet arrêté royal a été publié au *Moniteur belge* du 31 décembre 1980.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. d'Alcantara.

A. — Membres : MM. Aerts, Beerden, d'Alcantara, Tijl Declercq, Dupré, Langendries, Lernoux, Peeters, Steverlynck, van de Put. — MM. Boeykens, Burgeon, Delhay, Mme Detiège, MM. Leclercq, Ramaekers, Marcel Remacle. — MM. Buchmann, Kubla, Louis Michel, Verberckmoes. — M. Bernard. — M. Desaeeyere.

B. — Suppléants : MM. Bourgeois, Cauwenberghs, Mme Demeester-De Meyer, Mlle Devos, MM. Gheysen, Liénard, Moors, Marc Olivier, Pierret, Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Wauthy. — MM. Anselme, Baldewijns, Bourry, Danschutter, Denison, Hancké, Onkelinx, Rigo. — M. Willy De Clercq, Mme Duclos, MM. Knoops, Tromont, Van Belle. — MM. Fiévez, Gendebien. — MM. Schiltz, Van Grembergen.

Voir :

735 (1980-1981) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N°s 2 et 3 : Amendements.

De tweede reeks is gewijd aan de maatregelen die de werkgelegenheid in de K. M. O.'s moeten bevorderen. Met het oog daarop worden vier maatregelen genomen :

1° artikel 26 van de herstellwet inzake de fiscale en financiële bepalingen voorziet in een vrijstelling tot een bedrag van 100 000 F van de gerealiseerde winst per bijkomend personeelslid dat tussen 1981 en 1984 wordt aangeworven;

2° een andere maatregel verbetert de regeling van de tewerkstellingspremies. Vroeger bedroeg die premie 75 000 F, gespreid over 5 jaar. Voortaan wordt de premie op 100 000 F gebracht, of op 120 000 F wanneer het de aanwerving van een eerste werknemer betreft. Deze premie wordt slechts over drie jaar gespreid;

3° inzake de rentetoeelage wordt de aanvullende rentetoeelagen voor een jongere die zich in een zelfstandig beroep vestigt, van 1 % op 3 % gebracht;

4° ten slotte wordt een premie van eerste vestiging ingevoerd voor de jongeren die zich willen vestigen en die minder dan 35 jaar oud zijn of die, ongeacht hun leeftijd, werkloos zijn. Die premie bedraagt 50 000 F.

De Minister merkt evenwel op dat sommige van die maatregelen hoewel zij ontworpen zijn door de Minister van Middenstand, krachtens de wet van 8 augustus 1980 door de Gewesten zullen worden uitgevoerd.

De derde en laatste reeks maatregelen van het herstelbeleid betreft het herstel van de pensioensector der zelfstandigen. Het tekort in die sector blijft alsmaar toenemen en het samengevoegde bedrag ervan bereikte bijna 30 miljard op 31 december 1980.

Welke maatregelen worden voorgesteld ?

1° wat betreft de gecumuleerde schuld zelf : de Regering bevestigt het bedrag ervan op 31 december 1980 en verbindt zich ertoe die schuld binnen een bepaald tijdsbestek en wel zo spoedig mogelijk af te schrijven;

2° wat betreft de financiële lasten van die gecumuleerde en nog niet afgeschreven schuld :

— in 1981 zullen daar 2 miljard, afkomstig uit het batig saldo van de sector van de kinderbijslag, worden aanbesteed. Daarenboven zal ook de Staat 1 miljard daartoe bijdragen;

— voor 1982 en de volgende jaren zal het batig saldo van de sector van de kinderbijslag worden aangewend om die financiële lasten te dekken; het saldo zal door de Staat worden gedekt;

3° wat de eigenlijke pensioensector zelf betreft, hebben de organisaties van zelfstandigen aanvaard om vanaf 1 januari 1981, hun sociale bijdragen met 3,8 miljard te verhogen ten einde het verwachte structurele tekort voor 1981 op te vangen. Het pensioenstelsel zal, na raadpleging van de vertegenwoordigers van de zelfstandigen, trouwens hervormd worden.

In dat verband zouden bepaalde organisaties het systeem van forfaitaire prestaties willen behouden, terwijl andere tot een proportioneel systeem zouden willen komen.

Le deuxième volet consacre des mesures favorables à la promotion de l'emploi dans les P. M. E. Dans cet esprit, quatre mesures sont prises :

1° l'article 26 de la loi de redressement relative aux dispositions fiscales et financières prévoit que les bénéfices seront immunisés, à concurrence de 100 000 F, par unité de personnel supplémentaire engagée pendant les années 1981 à 1984;

2° une autre mesure améliore le système des primes d'emplois. La prime était de 75 000 F et répartie sur 5 ans. Dorénavant, la prime s'élèvera à 100 000 F, ou à 120 000 F s'il s'agit du premier travailleur engagé. Cette prime sera répartie seulement sur 3 ans;

3° en ce qui concerne la subvention-intérêt supplémentaire en faveur du jeune indépendant qui s'installe sera portée de 1 à 3 %;

4° enfin, il est instauré une prime de premier établissement pour les jeunes qui veulent s'installer et qui ont moins de 35 ans ou qui sont au chômage, quel que soit leur âge. Cette prime s'élève à 50 000 F mais sera attribuée sélectivement.

Toutefois, le Ministre fait remarquer que certaines de ces mesures, bien que conçues par le Ministre des Classes moyennes seront exécutées par les Régions en vertu de la loi du 8 août 1980.

Le dernier et troisième volet de cette politique concerne le redressement du secteur des pensions des indépendants. L'ampleur du déficit de ce secteur n'a cessé de croître et le déficit cumulé a atteint près de 30 milliards au 31 décembre 1980.

Quelles sont les mesures proposées ?

1° en ce qui concerne la dette cumulée elle-même, le gouvernement gèle celle-ci au 31 décembre 1980 et s'engage à amortir cette dette en un certain laps de temps, le plus court possible;

2° en ce qui concerne les charges financières de cette dette cumulée non encore amortie :

— en 1981 : on consacre à cet effet 2 milliards du boni du secteur des allocations familiales. En outre, l'Etat contribuera pour 1 milliard à cet objectif;

— pour 1982 et les années suivantes, le boni du secteur des allocations familiales sera affecté à la couverture de ces charges financières et le solde sera couvert par l'Etat;

3° en ce qui concerne le régime de pensions lui-même, les organisations des indépendants ont accepté, à partir du 1er janvier 1981 une augmentation de leurs cotisations sociales à concurrence de 3,8 milliards pour combler le déficit structurel escompté en 1981. D'ailleurs une réforme du régime de pension, après consultation des représentants des travailleurs indépendants sera réalisée.

Certaines organisations voudraient à cet égard maintenir le système de prestations forfaitaires, d'autres voudraient un système proportionnel.

II. — ALGEMENE BESPREKING

A) Maatregelen betreffende de pensioenregeling voor zelfstandigen

Een lid vraagt de Minister of hij bij benadering kan zeggen hoeveel tijd het zal vergen om de sector van de pensioenen voor zelfstandigen opnieuw in evenwicht te brengen.

Een ander lid vraagt hoe men er na 1982 denkt in te slagen om de tekorten te dekken.

De Minister antwoordt dat artikel 3, § 3, op dat punt duidelijk genoeg is aangezien daarin bepalingen voorkomen voor 1982, maar ook voor de volgende jaren.

Een lid legt uit hoe het sociaal statuut der zelfstandigen ontstaan en gegroeid is.

Bij de oprichting ervan in 1956 werd geen erg grote inspanning gevraagd.

Daarenboven beging de wetgever een zware vergissing toen hij besliste het onderzoek naar de bestaansmiddelen af te schaffen.

Ten slotte worden in die regeling de bijdragen afgetrokken van de algemene onkosten, zodat wat men een verhoging van de bijdragen noemt in feite niets anders is dan een verlichting van de belastingdruk.

Steeds volgens hetzelfde lid dient men de verdeelsleutels tussen de diverse sectoren van de sociale zekerheid te herzien. Die sleutels liggen sedert 1945 vast.

Die tijd werd gekenmerkt door een hoog geboortecijfer, dat inmiddels aanzienlijk gedaald is, zodat de sector kinderbijslag een groot overschot heeft, in tegenstelling met de pensioensector, die aan het verarmen is wegens de veroudering van de bevolking.

Het is dan ook onontbeerlijk dat de verdeelsleutels worden herzien om het evenwicht tussen de takken van de sociale zekerheid te herstellen.

Een ander commissielid spreekt de wens uit dat de Regering zich formeel ertoe verbindt het eventuele tekort, nadat de reserves opgebruikt zijn, door de Staat ten laste te laten nemen.

Aangezien er bovendien van de loontrekkenden een inspanning wordt gevraagd via het optrekken van de loongrenzen, is het maar redelijk dat men van de zelfstandigen hetzelfde vraagt en de grensbedragen afschaft.

Ten slotte is hij van oordeel dat een belastingvermindering een betere maatregel zou zijn dan het toekennen van premies.

Ook wordt de aandacht van de Minister gevestigd op het gevaar dat tussen zelfstandigen en loontrekkenden nog een grotere discriminatie in het leven wordt geroepen met betrekking tot de kinderbijslag. Het overschot in de sector van de kinderbijslag voor zelfstandigen zou wel eens helemaal kunnen worden gebruikt om het tekort van de pensioenen te dekken. Voor de zelfstandigen zou dat nog een zieke sector meer betekenen, terwijl dezelfde sector voor de loontrekkenden nog steeds bloeiend zou zijn. Bovendien is er ook een overschot in de sector van de verzekering tegen ziekte en invaliditeit van de zelfstandigen. Spreker vreest dat de Regering er later zal uit putten en aldus een nieuwe deficitaire sector in het leven roepen.

Hij wijst erop dat de heer d'Alcantara een voorstel heeft ingediend tot hervorming van het sociale statuut van de zelfstandigen. Hij dringt aan op een spoedige behandeling van het voorstel door de Commissie. Hetzelfde geldt voor het voorstel van de heer Delhaye tot instelling van een solidariteitsbijdrage ten laste van de zelfstandigen en ten voordele van de zelfstandigen die het beroepsleven moeten verlaten, bijvoorbeeld ten gevolge van een faillissement.

II. — DISCUSSION GENERALE

A) Mesures relatives au régime de pension des travailleurs indépendants

Un membre demande au Ministre si celui-ci a une évaluation du temps qui sera nécessaire pour rétablir l'équilibre du secteur des pensions des indépendants.

Un autre membre pose la question de savoir ce qui est prévu après 1982 pour couvrir les charges du déficit.

Le Ministre rappelle que l'article 3, § 3, est bien clair, en ce qu'il prend des dispositions non seulement pour 1982 mais aussi pour les années suivantes.

Un orateur intervient pour rappeler l'historique du statut social des indépendants.

En 1956, sa création n'était que le résultat d'un effort dérisoire.

De plus, on a commis une erreur légistique grave en n'exigeant plus d'enquête sur les ressources.

Enfin, dans ce régime, les cotisations sont décomptées des frais généraux. Il s'ensuit que ce que l'on appelle une augmentation des cotisations constitue un allègement de la charge fiscale.

Toujours selon ce même commissaire, il faudrait revoir les clés de répartition entre les divers secteurs de la sécurité sociale qui ont été fixées en 1945.

En effet, lors de leur fixation en 1945, on était dans une période de forte natalité. Actuellement, vu la faible natalité, il y a un grand boni dans le secteur des allocations familiales, alors que le secteur des pensions s'appauvrit de plus en plus, le niveau d'âge de la population vieillissant peu à peu.

C'est pourquoi une révision des clés de répartition s'avère indispensable aux fins de rétablir l'équilibre entre les secteurs de la sécurité sociale.

Un autre membre émet le vœu de voir le Gouvernement s'engager formellement à faire prendre en charge par l'Etat le déficit éventuel, après épuisement des réserves.

De plus, un effort ayant été demandé aux salariés par un relèvement des plafonds, il est juste de demander un même effort aux indépendants et de supprimer les plafonds.

Enfin, il estime qu'un allègement fiscal serait une mesure meilleure que des primes.

On attire également l'attention du Ministre sur le danger qui existe de voir naître une discrimination encore plus grande entre les indépendants et les salariés, en ce qui concerne le secteur des allocations familiales. En effet, l'on risque de consacrer entièrement le boni des allocations familiales des indépendants à la couverture du déficit du secteur des pensions. Cela entraînerait l'appauvrissement d'un secteur de plus chez les indépendants alors que ce secteur resterait florissant pour les salariés. En outre, il existe un boni également dans le secteur maladie-invalidité des indépendants. L'orateur exprime sa crainte de voir le Gouvernement y puiser plus tard et de voir se créer un nouveau secteur déficitaire.

Il rappelle que M. d'Alcantara a déposé une proposition qui vise à réformer le statut social des travailleurs indépendants. Il demande qu'elle soit examinée à bref délai par la Commission. Il devrait en être de même pour la proposition de M. Delhaye visant à instaurer une cotisation de solidarité à charge des indépendants en faveur des indépendants qui doivent quitter la vie économique en raison de faillite, par exemple.

Een ander lid pleit voor de afschaffing van de grensbedragen en voor een éenvormig bijdragepercentage voor de verschillende takken.

Na die uitvoerige gedachtenwisseling bevestigt de Minister dat een hervorming van de pensioenregeling voor zelfstandigen noodzakelijk is, zowel met betrekking tot de bijdragen als tot de uitkeringen.

Verscheidene organisaties van zelfstandigen hebben reeds voorstellen gedaan in verband met de verhoging van de bijdragen.

De werkgroep Van de Putte heeft terzake reeds voorstellen gedaan, met name om het absolute grensbedrag en het tussenliggende grensbedrag te verhogen.

Inzake uitkeringen is het probleem in studie.

Met betrekking tot de besteding van het overschot van de sector kinderbijslag aan de sector pensioenen — wat uiteraard zeer betreurenswaardig is — moet men zich neerleggen bij die overdracht, gelet op de bedenkelijke toestand van de pensioensector.

Ingeval er geen overschot meer zou zijn in de sector kinderbijslag, spreekt het vanzelf dat artikel 3, § 3, 2^e lid, van toepassing zal zijn en dat de Staat het saldo van de rente op de nog niet afgeschreven gecumuleerde schuld te zijnen laste zal nemen.

B) Maatregelen ten gunste van de K. M. O.'s (artt. 5 tot 9)

Een lid betuigt zijn akkoord met de instelling van de premie, voorzien in artikel 5 van het ontwerp, voor personen die zich voor de eerste maal als zelfstandige vestigen. Hij wil echter deze maatregel in een ruimer perspectief plaatsen, door aan te dringen op een gunstiger economisch en fiscaal klimaat voor de zelfstandigen. Hij pleit tevens voor meer ruimte voor de vrijheid van ondernemen in ons land.

Dit ondernemingsklimaat kan volgens het lid o.a. verbeterd worden door het drukken van de rentetarieven. Hiervoor is het echter noodzakelijk dat de Staat zijn uitgaven sterk vermindert en aldus minder beroep doet op de kapitaalmarkt.

Het lid dringt ook aan op een vermindering van de lasten voor de K. M. O.'s, zowel op sociaal als op fiscaal vlak. Op het vlak van de successierechten bv. dienen volgens het lid maatregelen genomen te worden ten einde de continuïteit van onze ondernemingen te verzekeren.

Hetzelfde lid klaagt tevens de anti-middenstandsmentaliteit aan die bestaat bij zekere fiscale ambtenaren. De zelfstandigen staan zeer dikwijls in een te zwakke onderhandelingspositie met de fiscus.

Inzake de aanwervingspremies voorzien in artikel 8 van het ontwerp wijst het lid op het ingewikkelde en het disparate karakter van de bestaande premiesystemen ten voordele van de K. M. O.'s. Hij dringt bij de Minister aan op een spoedige coördinatie van al deze maatregelen, zoniet lopen de K. M. O.'s het gevaar de weg niet te vinden naar deze premies en missen deze steunmaatregelen hun doel.

Een ander lid stelt de vraag of de overheid in de huidige economische context niet andere wegen zou moeten bewandelen qua aanpak van de zelfstandigenproblematiek. Persoonlijk pleit hij voor een andere aanpak op drie vlakken :

a) de toegang tot het zelfstandig beroep moet vergemakkelijkt worden door al te rigide toegangsregelen alsook professionele vorming, bijscholing en herscholing aan te passen aan de huidige economische constraints;

Un autre membre plaide pour une suppression des plafonds et l'instauration d'un taux de cotisation uniforme entre les divers secteurs.

A l'issue de ces diverses interventions, le Ministre confirme qu'une réforme du régime de pension des indépendants s'impose aussi bien du côté des cotisations que du côté des prestations.

Diverses organisations d'indépendants ont déjà fait des propositions en ce qui concerne l'augmentation des cotisations.

Le groupe de travail Van de Putte a à cet effet déjà fait des propositions visant à relever notamment le plafond absolu et le plafond intermédiaire.

Du côté prestations, la question est à l'étude.

En ce qui concerne l'affectation du boni du secteur des allocations familiales au secteur des pensions et bien que ce soit très regrettable, il faut accepter ce transfert, eu égard à la situation du secteur des pensions.

Au cas où il n'y aurait plus de boni dans le secteur des allocations familiales, il va sans dire que ce sera l'article 3, § 3, al. 2, qui jouera et que l'Etat prendra en charge le solde des intérêts de la dette cumulée non encore amortie.

B) Mesures en faveur des P. M. E. (art. 5 à 9)

Un membre marque son accord sur l'instauration de la prime prévue à l'article 5, en faveur des personnes qui s'établissent pour la première fois dans une profession indépendante. Il situe toutefois cette mesure dans un contexte plus large, en insistant sur la nécessité d'améliorer la situation économique et fiscale des travailleurs indépendants. Il plaide, en outre, pour une plus grande liberté d'entreprise dans notre pays.

Le membre estime que la situation des entreprises pourrait être améliorée, notamment par la réduction des taux d'intérêt. Une telle réduction n'est toutefois possible que si l'Etat réduit ses dépenses et donc sollicite moins le marché des capitaux.

Le membre réclame également l'allègement des charges sociales et fiscales des P. M. E. Il demande notamment que des mesures soient prises en ce qui concerne les droits de succession, en vue d'assurer la continuité des entreprises.

Le membre dénonce aussi le préjugé défavorable que certains agents du fisc nourrissent à l'égard des classes moyennes. Les travailleurs indépendants se trouvent souvent en position de faiblesse devant le fisc.

A propos des primes d'engagement prévues à l'article 8 du projet, le membre dénonce le caractère complexe et disparate des systèmes de primes en faveur des P. M. E. Il demande que le Ministre veille à ce que ces mesures soient rapidement coordonnées. A défaut, les P. M. E. risquent d'ignorer la marche à suivre pour obtenir les primes et les mesures prévues manqueront leur objectif.

Un autre membre demande si, dans le contexte économique actuel, les pouvoirs publics ne devraient pas revoir entièrement leur politique à l'égard des travailleurs indépendants. Il plaide pour sa part en faveur des réformes suivantes :

a) l'accès aux professions indépendantes doit être rendu plus aisé par l'adaptation aux contraintes économiques actuelles, des conditions très strictes qui régissent l'accès à la profession, la formation professionnelle, le recyclage et la reconversion professionnelle;

b) de zelfstandige beroepen moeten aangemoedigd en ondersteund worden door een harmonisering van het beroeps- en technisch onderwijs;

c) de zelfstandige arbeid moet beschermd worden.

Hij wijst in dit verband op een gevaarlijke evolutie in bepaalde sectoren waar zelfstandige beroepen dreigen weggedrongen te worden door industriële ondernemingen.

Een derde intervenant dringt aan op de spoedige regeling van het statuut van de leersecretarissen. De omkadering van deze vorm van onderwijs is dringend noodzakelijk. Zonder deze leersecretariaten kan geen enkele jongere, zoals trouwens reeds het geval is in sommige provincies in Wallonië, zich oriënteren naar bepaalde zelfstandige beroepen.

Deze intervenant ontwikkelt tevens drie maatregelen die ten goede zouden komen aan de vrijheid van de zelfstandige alsook aan het algemeen ondernemingsklimaat.

Die maatregelen hebben voornamelijk betrekking op :

a) *Vestigingssparen*

Volgens het lid zou vestigingssparen een vorm van krediet zijn voor jonge zelfstandigen die uitkijken naar financiering om zich te kunnen vestigen.

Dit soort krediet zou werken volgens het principe van de kredietverlening voor het woonsparen.

Een jongere die zich zou voorbereiden op een zelfstandig beroep, zou aldus een kapitaal bijeen kunnen sparen.

Op het ogenblik dat hij zich vestigt, zou hem een krediet worden verstrekt dat overeenstemt met een veelvoud van het gespaarde bedrag.

Volgens hetzelfde lid zou het Waarborgfonds voor dat krediet borg staan, mits de jonge zelfstandige een gepaste opleiding heeft genoten vóór hij zich vestigt.

b) *Een reservefonds « ontslagvergoedingen »*

Het lid legt uit dat in ondernemingen die sinds lang bestaan, in geval van sluiting vaak vrijwel alle activa worden opgebruikt voor ontslagvergoedingen.

Aangezien de activa ontoereikend zijn, moet de Staat bijspringen.

Die moeilijkheid kan volgens het lid worden verholpen als men de mogelijkheid schept om reserves aan te leggen.

c) *Afschrijving op grond van de aankoopwaarde*

Volgens het lid hebben de huidige bepalingen inzake fiscale afschrijving tot gevolg dat het kapitaal zijn waarde verliest ten gevolge van de inflatie.

De afschrijvingen zouden moeten kunnen worden berekend op grond van de vervangingswaarde van de activa en niet langer op de aankoopwaarde.

Volgens hem zouden dank zij een dergelijke maatregel binnen de onderneming belastingvrije reserves kunnen worden aangelegd en zou de schuldenlast kunnen worden verlicht.

Hetzelfde lid vraagt tevens de aandacht van de Minister voor volgende elementen :

a) de Middenstand wenst volwaardig betrokken te worden bij het sociaal overleg, op elk ogenblik en op alle vlakken. Het is onduidelijk deze belangrijke socio-economische groep weg te houden van dit overleg;

b) il faut promouvoir et soutenir les professions indépendantes par l'harmonisation de l'enseignement technique et professionnel;

c) il faut protéger le travail indépendant.

L'orateur dénonce à ce propos l'évolution dangereuse de certains secteurs dans lesquels des professions indépendantes risquent de disparaître par suite de l'industrialisation des entreprises.

Un troisième orateur demande que le statut des secrétaires d'apprentissage soit réglé rapidement. L'encadrement de ce type d'enseignement est une nécessité urgente. A défaut de secrétariat d'apprentissage — et il existe de telles situations dans certaines provinces wallonnes — certaines professions indépendantes deviennent inaccessibles aux jeunes.

L'orateur expose également trois mesures destinées à promouvoir la liberté des travailleurs indépendants ainsi qu'à améliorer la situation des entreprises.

Ces mesures ont essentiellement trait à :

a) *Une épargne-installation*

Selon le membre, l'épargne-installation serait un système de crédit offert aux jeunes indépendants à la recherche de financement pour leur installation.

Le principe de fonctionnement de ce type de crédit s'inspirerait de celui qui préside à l'octroi de crédits d'épargne-logement.

Un patrimoine financier pourrait ainsi être accumulé par un jeune qui se destinerait à une profession indépendante et ce, auprès d'un organisme de crédit.

Au moment de son installation, une ligne de crédit représentant un multiple de l'épargne constituée lui serait allouée.

Cette ligne bénéficierait, selon le membre, de la garantie du Fonds de Garantie sous réserve que le jeune indépendant ait reçu la formation adéquate avant son installation.

b) *Un fonds de réserve « primes de licenciement »*

Le membre explique que, dans le cas d'entreprises existant depuis longtemps, il arrive souvent que la fermeture de celles-ci entraîne pratiquement l'absorption de la totalité de l'actif par les primes de licenciement.

L'actif étant insuffisant, c'est l'Etat qui doit y pourvoir.

Le fait de permettre la création de réserves pallierait selon le membre, cette difficulté.

c) *Un amortissement sur base de la valeur d'acquisition*

L'application des dispositions actuelles relatives à l'amortissement fiscal crée, selon le membre, une déperdition de substance dans les entreprises du fait de l'inflation.

Le calcul de l'amortissement devrait pouvoir se faire sur base de la valeur de remplacement des actifs et non plus sur la valeur d'acquisition.

L'effet d'une telle mesure serait, selon lui, la constitution de réserves immunisées d'impôts au sein même de l'entreprise et permettrait dès lors un moindre endettement.

Le même membre attire l'attention du Ministre sur les points suivants :

a) les classes moyennes souhaitent participer à toutes les négociations de la concertation sociale. Il est inadmissible que cette importante catégorie socio-économique soit exclue de cette concertation;

b) refererend naar een wettekst in de U. S. A. die de Regering verplicht een deel van de overheidsbestellingen te plaatsen bij de « small industry » vraagt het lid zich af of ook in ons land een dergelijke maatregel niet gepast zou zijn;

c) met verwijzing naar artikel 11 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering dient volgens het lid een substantiële verhoging overwogen te worden van de tussenkomst van het F. E. E. R. R. in de kosten van een erkend sociaal secretariaat voor ondernemingen, verenigingen, personen en instellingen die een eerste personeelslid aanwerven.

In zijn antwoord herinnert de Minister van Middenstand aan punt 4 van het Hoofdstuk Tewerkstelling van de regeringsverklaring van 19 oktober 1980. Inderdaad, in het raam van het globaal sociaal overleg voor de K. M. O.'s zal de Regering alle betrokken partijen uitnodigen in gemeenschappelijk overleg een « ontwikkelingscontract voor de K. M. O.'s » uit te werken. Bij dit overleg zal bijzondere aandacht besteed worden aan de mogelijkheden tot verbetering van :

- de toegang tot het krediet;
- de toegang tot de uitvoer;
- de bijstand inzake bedrijfsbeheer;
- de hulp inzake ontwikkeling van prototypen en het steunen van de toelevering;
- de bescherming van de ondernemingen die schuldeiser zijn in hoofde van de overheid;
- versoepeling van de toegangsvoorwaarden tot het beroep.

Bovendien voorziet de Regeringsverklaring nog volgende maatregelen :

- reglementering van dienstverlenende intellectuele beroepen;
- toegang verbeteren van de K. M. O.'s tot openbare aanbestedingen;
- indienen van een wetsontwerp inzake de eenmanszaak;
- toegang van de K. M. O.'s tot het wetenschappelijk onderzoek.

De resultaten van dit overleg alsook de voormelde toekomstige maatregelen zullen, aldus de Minister, ongetwijfeld ten goede komen van de tewerkstelling in en de ontwikkeling van onze K. M. O.'s.

In verband met het statuut van de leersecretarissen deelt de Minister mede dat hij reeds terzake heeft contact genomen met de Minister van de Franse Gemeenschap, ten einde dit probleem zo spoedig mogelijk te regelen in overleg met de Executieve voor de Franse Gemeenschap.

De Minister van Middenstand verklaart zich sterk bewust van de nood aan codificering van de bestaande premiesystemen ten voordele van de K. M. O.'s. In overleg met de gewesten zal de Minister aandringen op deze codificering alsook op een efficiënte verspreiding van de informatie bij de K. M. O.'s.

De Minister kan zich tevens gedeeltelijk akkoord verklaren met de door een lid voorgestelde nieuwe aanmoedigingsvormen voor de K. M. O.'s. Hij vestigt evenwel de aandacht op het evenwicht van de maatregelen voorgesteld in dit ontwerp alsook op te verwachten resultaten van het naderend overleg met de sociale gesprekspartners.

Aan de fiscale bekommernissen van sommige leden van de Commissie wordt, aldus de Minister, tegemoet gekomen in het ontwerp van herstellwet inzake de fiscale en financiële bepalingen (Stuk Kamer n° 716/1).

b) il existe aux Etats-Unis une loi qui oblige le Gouvernement à placer une partie des commandes publiques auprès de la « small industry ». Ne conviendrait-il pas d'appliquer une mesure identique dans notre pays ?

c) se référant à l'article 11 de la loi du 4 août 1978 de réorientation économique, le membre estime qu'il conviendrait d'augmenter de manière substantielle l'intervention du Fonds d'expansion économique dans le coût d'un secrétariat social agréé pour les entreprises, associations, personnes et institutions qui engagent le premier membre de leur personnel.

Le Ministre des Classes moyennes répond en se référant à l'accord de gouvernement du 19 octobre 1980 et plus particulièrement au point 4 du chapitre consacré à la politique de l'emploi : « Dans le cadre de la concertation sociale globale, le Gouvernement invitera les parties intéressées à établir de commun accord un « contrat de développement pour les P. M. E. ». Y seront évoquées notamment les possibilités d'améliorer :

- l'accès au crédit,
- l'accès à l'exportation;
- l'aide à la gestion;
- l'aide au développement des prototypes et le soutien à la sous-traitance;
- la protection des entreprises créancières des pouvoirs publics;
- l'assouplissement des conditions d'accès à la profession.

d) En outre, les mesures suivantes seront notamment prises :

- réglementation des professions intellectuelles prestataires de services;
- amélioration de l'accès des P. M. E. aux marchés publics;
- dépôt d'un projet de loi en ce qui concerne l'entreprise d'une personne;
- accès des P. M. E. à la recherche scientifique.

Le Ministre déclare que les résultats de cette concertation, ainsi que les mesures précitées auront une incidence favorable sur le développement des P. M. E. et sur l'emploi dans ce secteur.

En ce qui concerne le statut des secrétariats d'apprentissage, le Ministre signale qu'il s'est mis en rapport avec le Ministre de la Communauté française en vue de régler rapidement ce problème en concertation avec l'Exécutif de la Communauté française.

Le Ministre des Classes moyennes souligne aussi la nécessité de codifier les systèmes de primes en faveur des P. M. E. En concertation avec les régions il insistera sur cette codification et sur une information efficace des P. M. E.

Le Ministre peut également se rallier dans une certaine mesure aux suggestions qui ont été formulées par un membre en vue de promouvoir les P. M. E. Il souligne toutefois que les mesures présentées dans le présent projet constituent un premier ensemble équilibré et il propose d'attendre les résultats de la concertation prochaine avec les partenaires sociaux.

En ce qui concerne la fiscalité, le Ministre estime que le projet de loi de redressement relative aux dispositions fiscales et financières (Doc. n° 716/1) répond aux préoccupations qui ont été exprimées par certains membres.

Inzonderheid vestigt hij de aandacht van de Commissie op de fiscale bepalingen van het ontwerp ten gunste van de investeringen en van de vorming van risicodragend kapitaal (art. 1, 13, 16, 24 en 25) alsook op het artikel 26 dat de tewerkstelling in nieuwe en bestaande K.M.O.'s wil stimuleren door een directe fiscale steun te verlenen in de vorm van een vrijstelling van inkomstenbelasting per bijkomend aangenomen personeelslid.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

De heren Caudron (Stuk Kamer n° 735/3-II) en Verberckmoes (Stuk Kamer n° 735/3-I) hebben amendementen ingediend die ertoe strekken het gecumuleerde boni van het stelsel van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen bij voorrang te gebruiken voor de gelijkstelling van de bijslagen voor het eerste kind met deze in het stelsel der werknemers.

De heer Verberckmoes verklaart zich tegenstander van de overheveling van het boni van het stelsel van de gezinsbijslag naar het pensioenstelsel der zelfstandigen zolang de gelijkenschakeling van alle kinderen in alle gezinsbijslagstelsels niet is verwezenlijkt.

De heer Verberckmoes voegt hier aan toe dat de vergelijking van de sociale zekerheidsstelsels voor zelfstandigen, ambtenaren en gesalarieerden in de privé-sector, nadelig uitvalt voor de zelfstandigen. Daar waar een gelijkstelling met de andere categorieën op het vlak van werkloosheid, arbeidsongevallen of verlofgeld soms moeilijk te verwezenlijken is, kan het lid niet aannemen dat de gelijkenschakeling inzake gezinsbijslagen, die wel mogelijk is, geweigerd wordt aan de zelfstandigen.

Ook andere leden betreuren deze discriminatie en verzoeken de Minister te onderzoeken op welke wijze aan deze oude eis van de beroepsorganisaties van zelfstandigen kan tegemoet gekomen worden. Zij beklemtonen dat in het kader van de herziening van de sociale zekerheid moet gestreefd worden naar een enig en rechtvaardig sociaal zekerheidsstelsel voor alle beroepscategorieën.

De Minister van Middenstand antwoordt dat de overheveling voor 1981 van een tweede bedrag van 1 miljard F van het gecumuleerd boni van het stelsel van de gezinsbijslag naar het pensioenstelsel der zelfstandigen een tijdelijke en geen structurele maatregel betreft. Dit bedrag moet bijdragen in de interestlasten die verband houden met het deficit van het pensioenstelsel.

Inzake de gelijkenschakeling van het bedrag der kinderbijslagen voor het eerste kind met het bedrag dat aan de loontrekkenden wordt toegekend, wijst de Minister erop dat de zelfstandigen, gelet op hetgeen die maatregel kost (± 4 miljard per jaar), zulks niet absoluut eisen.

De amendementen van de heren Caudron en Verberckmoes worden door de Commissie verworpen bij 13 tegen 1 stem.

Het artikel 1 wordt ter stemming gebracht en goedgekeurd bij 15 tegen 1 stem.

Art. 2

Dit artikel wordt zonder bespreking eenparig aangenomen (16 stemmen).

Art. 3

De heer Verberckmoes heeft op § 1 van dit artikel een amendement (Stuk Kamer n° 735/3-I) ingediend. De indienner van het amendement verklaart dat de zelfstandigen geen voldoende zekerheid hebben nopens de delging door de Staat

Il attire en effet l'attention de la Commission sur les dispositions fiscales du projet en faveur des investissements et de la formation de capital à risque (art. 1, 13, 16, 24 et 25), ainsi que sur l'article 26 qui vise à stimuler l'emploi dans les P.M.E. existantes ou nouvellement créées en leur octroyant une aide fiscale directe sous la forme d'une exonération de l'impôt sur les revenus, octroyée par unité de personnel supplémentaire.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1

MM. Caudron (Doc. Chambre n° 735/3-II) et Verberckmoes (Doc. Chambre n° 735/3-I) présentent des amendements qui prévoient d'utiliser les bonis cumulés du régime des allocations familiales au profit des travailleurs indépendants par priorité pour aligner le montant des allocations allouées pour le premier enfant sur le montant octroyé dans le régime des travailleurs salariés.

M. Verberckmoes se déclare opposé au transfert du boni du régime des allocations familiales au régime de pension des indépendants aussi longtemps que des avantages identiques ne seront pas accordés pour tous les enfants relevant de tous les régimes d'allocations familiales.

M. Verberckmoes ajoute qu'une comparaison des régimes de sécurité sociale applicables aux indépendants, aux fonctionnaires et aux salariés du secteur privé est défavorable aux indépendants. Alors que l'alignement sur les autres catégories en matière de chômage, d'accidents de travail ou de pécule de vacances est parfois difficile à réaliser, le membre ne peut admettre que l'alignement en matière d'allocations familiales, qui est possible, soit refusé aux travailleurs indépendants.

D'autres membres déplorent cette discrimination et demandent au Ministre d'examiner de quelle manière cette ancienne revendication des organisations professionnelles d'indépendants peut être satisfaite. Ils soulignent la nécessité de mettre au point, dans le cadre de la révision de la sécurité sociale, un système de sécurité sociale unique et juste pour toutes les catégories professionnelles.

Le Ministre des Classes moyennes répond que le transfert pour 1981, au régime de pension des travailleurs indépendants, d'un deuxième montant d'un milliard de francs du boni cumulé du régime des allocations familiales constitue une mesure momentanée et non structurelle. Ce montant doit contribuer au paiement des intérêts qui découlent du déficit du régime de pension.

En ce qui concerne l'alignement du montant des allocations familiales en faveur du premier enfant sur ce qui est accordé aux salariés, le Ministre signale que cela n'est pas revendiqué fermement par les indépendants compte tenu du coût de la mesure (± 4 milliards par an).

Les amendements de MM. Caudron et Verberckmoes sont rejetés par la Commission par 13 voix contre 1.

L'article 1 est mis aux voix et adopté par 15 voix contre 1.

Art. 2

Cet article est adopté à l'unanimité (16 voix) sans discussion.

Art. 3

M. Verberckmoes présente un amendement au § 1er de cet article (Doc. Chambre n° 735/3-I). Il déclare que, si les tranches annuelles du plan d'amortissement figurent au budget en tant que subvention, les indépendants n'auront aucune

van het gecumuleerd deficit wanneer de jaarlijkse schijven van het aflossingsplan in de begroting ingeschreven worden als toelage. Deze toelage zou jaarlijks naar willekeur van de Regering kunnen herzien worden. Om dit te vermijden volstaat het volgens het lid de jaarlijkse schijven van het aflossingsplan in de begroting in te schrijven als schuld.

De Minister van Middenstand is van oordeel dat dit amendement overbodig is. Inderdaad, de gecumuleerde schuld op 31 december 1980 van het pensioenstelsel, vermeerderd met 500 miljoen ingevolge artikel 2 van het huidige ontwerp, wordt door de Staat overgenomen en afgelost.

Op verzoek van de Minister van Financiën werd geen termijn bepaald voor de aflossing door de Staat van deze schuld, aangezien rekening moet gehouden worden met de evolutie van de totale Rijksschuld, de kapitaalmarkt en de evolutie van de rentevoeten.

De opbrengsten van de leningen, waartoe de Minister van Financiën is gemachtigd over te gaan ingevolge § 2 van dit artikel 3, worden gestort op de begroting van het Ministerie van Middenstand.

Bovendien zal, verklaart de Minister, met verwijzing naar de Memorie van Toelichting, bij ontstentenis van elk ander budgettair middel verschaft door het Rijk, het saldo van de interesten van de gecumuleerde en nog niet gedelgde schuld gefinancierd worden door kredieten die jaarlijks uitgetrokken worden op de begroting van het Ministerie van Middenstand.

Op deze verklaring van de Minister trekt de heer Verberckmoes zijn amendement in.

Een ander amendement van de heer Verberckmoes (Stuk Kamer n° 735/3-I) strekt ertoe § 3 van artikel 3 te vervangen door wat volgt: « De interesten van de gecumuleerde schuld worden gefinancierd door kredieten welke jaarlijks worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Middenstand ».

De indiener motiveert zijn amendement door te wijzen op de discriminaties in verschillende sectoren van het sociaal statuut van de zelfstandigen tegenover het stelsel der werknemers. Eventuele boni moeten bij voorrang aangewend worden om deze discriminatie op te heffen.

De Minister van Middenstand verklaart dat hij op die opmerking reeds geantwoord heeft. Verwacht wordt dat de boni van de sectoren van het sociaal statuut, andere dan de pensioenen, vermoedelijk niet zullen volstaan om de interesten van de nog niet gedelgde schuldenlast van het verleden te dekken. Hij vestigt ook de aandacht op de woorden « eventuele overschotten » van § 3 die betekenen dat het vaststaat dat de Staat jaarlijks nog een bepaald bedrag zal moeten bijpassen. De financiering van dit bijkomend bedrag kan, aldus de Minister, gebeuren via leningen. Hij sluit evenwel de financiering via gedebudgettiseerde weg niet uit gezien de financiële toestand van het land.

De Minister vraagt dan ook de verwerping van het amendement.

Het amendement van de heer Verberckmoes op § 3 van artikel 3 wordt door de Commissie verworpen bij 11 tegen 1 stem.

De heren Verberckmoes (Stuk Kamer n° 735/3-I) en Risopoulos (Stuk Kamer n° 735/2) hebben amendementen ingediend die strekken tot schrapping van § 4 van artikel 3.

Een verhoging van de bijdragen kan volgens de heer Verberckmoes eerst dan worden toegepast wanneer voorafgaandelijk een grondig onderzoek werd gedaan naar eventuele saneringen of andere maatregelen in de sector van het structureel deficit.

De Minister van Middenstand beklemtoont de koppeling van de inspanningen van de Regering voor de lasten van het verleden aan de verhoogde bijdrageïnspanning van de zelf-

certitude de voir le déficit cumulé amorti par l'Etat. Cette subvention pourrait, en effet, être revue chaque année au gré du Gouvernement. Afin d'écartier ce risque, il suffit, selon le membre, de faire figurer les tranches annuelles du plan d'amortissement au budget en tant que dette.

Le Ministre des Classes moyennes estime que cet amendement est superflu. En effet, la dette cumulée du régime de pension au 31 décembre 1980, majorée de 500 millions en vertu de l'article 2 du présent projet, est reprise et amortie par l'Etat.

A la demande du Ministre des Finances, aucun délai n'a été fixé pour l'amortissement de cette dette par l'Etat. Il faut, en effet, tenir compte de l'évolution de la dette publique globale, du marché des capitaux et de l'évolution des taux d'intérêt.

Le produit des emprunts auxquels le Ministre des Finances est autorisé à recourir en vertu du § 2 du présent article 3, sera versé à un article du budget du Ministère des Classes moyennes.

Se référant à l'exposé des motifs, le Ministre précise en outre qu'à défaut de tout autre moyen budgétaire fourni par l'Etat, le solde des intérêts de la dette cumulée non encore amortie sera financé par des crédits inscrits annuellement au budget du Ministère des Classes moyennes.

A la suite de cette déclaration du Ministre, M. Verberckmoes retire son amendement.

Un autre amendement de M. Verberckmoes (Doc. Chambre n° 735/3-I) vise à remplacer le § 3 de l'article 3 par ce qui suit: « Les intérêts de la dette cumulée sont financés par des crédits inscrits annuellement au budget du Ministère des Classes moyennes ».

L'auteur justifie son amendement en soulignant les discriminations qui existent dans différents secteurs du statut social des travailleurs indépendants par rapport au régime des travailleurs salariés. Les bonis éventuels doivent être utilisés en priorité pour éliminer ces discriminations.

Le Ministre des Classes moyennes déclare qu'une réponse a déjà été donnée à cette remarque. On s'attend par ailleurs à ce que les bonis enregistrés dans les divers secteurs du statut social autres que les pensions ne suffisent pas à couvrir les intérêts qui découlent de la dette du passé non encore amortie. Il attire également l'attention sur les termes « les bonis éventuels » qui figurent au § 3 et dont il faut déduire que l'Etat devra encore sans aucun doute suppléer chaque année une certaine somme. Le Ministre estime que le financement de ce complément pourra se faire au moyen d'emprunts. Toutefois, vu la situation financière du pays, il exclut la possibilité d'un financement par la voie de la débudgétisation.

Le Ministre demande dès lors le rejet de l'amendement.

L'amendement de M. Verberckmoes relatif au § 3 de l'article 3 est rejeté par la Commission par 11 voix contre 1.

M. Verberckmoes (Doc. Chambre n° 735/3-I) et Risopoulos (Doc. Chambre n° 735/2) ont présenté des amendements tendant à supprimer le § 4 de l'article 3.

Selon M. Verberckmoes, une augmentation des cotisations ne peut être appliquée qu'après une étude approfondie préalable des assainissements éventuels ou d'autres mesures dans le secteur du déficit structurel.

Le Ministre des Classes moyennes met l'accent sur la conjugaison des efforts fournis par le Gouvernement quant aux charges du passé et de l'effort accru que les travailleurs

standigen voor de toekomst. Dit geheel van inspanningen is gebaseerd op een vergelijk getroffen tussen de organisaties van de zelfstandigen en de Regering. Hierin bijgetreden door een lid verklaart de Minister dat de organisaties van zelfstandigen hun akkoord hebben betuigd met de verhoging, met een globaal bedrag van 3,8 miljard, van de bijdragen ten einde vanaf 1 januari 1981 het structurele evenwicht van het pensioenstelsel der zelfstandigen te verzekeren.

De amendementen van de heren Verberckmoes en Rispoulos worden ter stemming gebracht en door de commissie verworpen met 11 tegen 1 stem.

In verband met zijn amendement (Stuk Kamer n° 735/3-I), dat ertoe strekt in § 5, tweede regel, het woord « kunnen » te vervangen door het woord « zullen », verklaart de heer Verberckmoes dat zijn amendement een tekstverbetering betreft. Het woord « kunnen » heeft volgens de indiener geen enkele legistische waarde.

De Minister van Middenstand verklaart dat het duidelijk de bedoeling is van de Regering maatregelen te nemen met het oog op de hervorming van het pensioenstelsel der zelfstandigen. Het is niet het inzicht van de Regering deze mogelijkheid tot hervorming van het pensioenstelsel ongebruikt te laten. De Minister vraagt derhalve de verwerping van het amendement.

Het amendement op § 5 van de heer Verberckmoes wordt verworpen met 11 tegen 1 stem.

Het artikel 3 wordt door de Commissie goedgekeurd bij 11 tegen 1 stem.

Art. 4

Een lid vraagt naar de betekenis en de economie van artikel 4. Hij is van oordeel dat de draagwijdte van dit artikel dermate groot is dat het volledig ontwerp op de helling kan gezet worden. Volgens het lid zouden alle besluiten tot wijziging van het koninklijk besluit n° 38 van 27 juli 1967 en het koninklijk besluit n° 72 van 10 november 1967 aan de Commissie moeten voorgelegd worden ter bespreking.

Het lid wijst eveneens op de ongelukkige keuze van het woord « zaken » op de voorlaatste regel van § 3 van dit artikel alsook op een tegenstrijdigheid in deze paragraaf : ondanks het verstrijken van de machten van de Koning voor de herziening van het sociaal statuut der zelfstandigen, behoudt de Koning het recht bepalingen te wijzigen die betrekking hebben op materies waarvoor Hij bevoegd is.

De Minister van Middenstand verklaart zich bereid informatie te verschaffen aan de Commissie inzake de stand van de hervorming van het sociaal statuut der zelfstandigen. Het is duidelijk de bedoeling van de Minister deze hervorming door te voeren in nauw overleg met de organisaties van de zelfstandigen, aan wie trouwens de conclusies van de werkzaamheden in de Commissies van Kamer en Senaat zullen voorgelegd worden.

In verband met de draagwijdte van § 3 van artikel 4, antwoordt de Minister van Middenstand dat een zelfde bepaling voorkomt in de wet van 31 maart 1967 die aan de Koning gelijksoortige machten verleent. De legislatieve macht inzake de hervorming van het sociaal statuut der zelfstandigen keert na 30 juni 1981 terug naar het Parlement, daar waar de Koning zijn reglementaire macht behoudt.

Een lid uit zijn vrees voor betwistingen ingeval bij de huidige hervorming van het sociaal statuut geen onderscheid zou gemaakt worden tussen wijzigingsbepalingen van de koninklijke besluiten n° 38 van 27 juli 1967 en n° 72 van 10 november 1967 enerzijds en de wijzigingsbepalingen van de organieke besluiten getroffen in uitvoering van voormelde besluiten van 1967 anderzijds. Hij pleit voor een duidelijk onderscheid van de hervormingsbesluiten.

De Minister van Middenstand treedt deze standpunt volledig bij.

indépendants se proposent de consentir pour l'avenir. Ces efforts conjugués se fondent sur un compromis réalisé entre les organisations de travailleurs indépendants et le Gouvernement. Un membre confirme les dires du Ministre selon lequel les organisations des travailleurs indépendants ont marqué leur accord pour augmenter leurs cotisations d'un montant global de 3,8 milliards, afin d'assurer, dès le 1er janvier 1981, l'équilibre structurel du régime des pensions de travailleurs indépendants.

Mis au voix, les amendements de MM. Verberckmoes et Rispoulos sont rejetés par 11 voix contre 1.

Au sujet de son amendement (Doc. Chambre n° 735/3-I) tendant à remplacer au § 5, à la deuxième ligne, les mots « pourront être » par le mot « seront », M. Verberckmoes déclare que cet amendement vise à corriger le texte. Selon l'auteur, les mots « pourront être prises » n'ont aucune valeur législative.

Le Ministre des Classes moyennes déclare qu'il entre manifestement dans les intentions du Gouvernement de prendre des mesures en vue de la réforme du régime des pensions des travailleurs indépendants. Le Gouvernement entend user pleinement de la possibilité qui lui est offerte de procéder à une réforme du régime des pensions. Le Ministre demande dès lors le rejet de l'amendement.

L'amendement de M. Verberckmoes au § 5 est rejeté par 11 voix contre 1.

L'article 3 est adopté par 11 voix contre 1.

Art. 4

Un membre s'enquiert de la signification et de l'économie de l'article 4. Il juge la portée de cet article à ce point importante qu'elle peut remettre en question le projet entier. Selon lui, tous les arrêtés modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 et l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 devraient être soumis pour examen à la Commission.

Le membre attire également l'attention sur le choix peu judicieux du mot « matières », à l'avant-dernière ligne du § 3, et sur une contradiction dans le même paragraphe : malgré l'expiration de ses pouvoirs en ce qui concerne la révision du statut social des travailleurs indépendants, le Roi conserve le droit de modifier les dispositions qui concernent les matières relevant de sa compétence.

Le Ministre des Classes moyennes se déclare disposé à informer la Commission de l'état d'avancement de la réforme du statut social des travailleurs indépendants. Il entre manifestement dans les intentions du Ministre de réaliser cette réforme en étroite collaboration avec les organisations des travailleurs indépendants, qui se verront d'ailleurs communiquer les conclusions des travaux des Commissions de la Chambre et du Sénat.

En ce qui concerne la portée du § 3 de l'article 4, le Ministre des Classes moyennes répond qu'une disposition identique figure dans la loi du 31 mars 1967 qui accorde au Roi des pouvoirs analogues. Après le 30 juin 1981, la compétence législative en matière de réforme du statut social des travailleurs indépendants sera à nouveau la prérogative du Parlement, mais le Roi conservera son pouvoir réglementaire.

Un membre craint que des contestations ne naissent au cas où, lors de l'actuelle réforme du statut social, aucune distinction ne serait établie entre, d'une part, les dispositions modifiant les arrêtés royaux n° 38 du 27 juillet 1967 et n° 72 du 10 novembre 1967 et, d'autre part, les dispositions modifiant les arrêtés organiques pris en exécution des arrêtés précités de 1967. Le membre plaide en faveur d'une distinction claire et nette entre les arrêtés de réforme.

Le Ministre des Classes moyennes se rallie sans réserve à ce point de vue.

De heer Risopoulos heeft een amendement (Stuk Kamer n° 735/2) ingediend dat ertoe strekt de aanhef van § 1 van dit artikel te doen luiden als volgt: « § 1. Voor zover een ontwerp of een voorstel van wet tot herstel van het structureel evenwicht van de pensioenregeling der zelfstandigen niet in beide Kamers is aangenomen, kan de Koning, bij in Ministerraad overlegde besluiten, de wetgeving ... ».

De heer L. Olivier heeft een amendement ingediend (Stuk Kamer n° 735/3-III) dat ertoe strekt in fine van § 1 de volgende tekst toe te voegen: « De rust- en overlevingspensioenen voor zelfstandigen mogen niet lager zijn dan de bedragen die zijn vastgesteld bij de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden ».

De indiener verklaart dat het onduidelijk is dat aan de zelfstandigen, die pensioenbijdragen hebben betaald, niet dezelfde minimum pensioenuitkering wordt gewaarborgd als aan personen die nooit bijdragen hebben betaald. Hij verklaart tevens dat de referentie in de tekst van zijn amendement naar de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden een bescherming en een garantie biedt voor de zelfstandigen om dezelfde minimum pensioenuitkeringen te ontvangen.

De Minister van Middenstand verklaart dat de aanvaarding van dit amendement het pensioenstelsel der zelfstandigen thans nog meer in gevaar zou brengen. Hij verzekert echter het lid dat de kwestie bij de hervorming van dit pensioenstelsel aandachtig zal worden onderzocht. Hij vraagt dan ook de verwerping van het amendement.

Het amendement van de heer Risopoulos wordt door de Commissie eenparig verworpen.

Het amendement van de heer L. Olivier wordt verworpen met 11 tegen 1 stem.

De heer L. Olivier heeft tevens een amendement ingediend tot toevoeging van een § 4 aan artikel 4, luidend als volgt:

« § 4. De zelfstandige kan een aanvullende verzekering afsluiten zodat hij een hoger bedrag ontvangt als hij met pensioen gaat. De verzekeringspremies voor die contracten worden beschouwd als algemene kosten die aftrekbaar zijn van de aangifte voor de personenbelasting, ongeacht het bedrag. De Koning zal die uitvoeringsmodaliteiten ervan vóór 30 juni 1981 vaststellen ».

De heer L. Olivier verklaart dat in de huidige stand van de wetgeving de grenzen van fiscale aftrekbaarheid van de verzekeringspremies, die betaald worden met het oog op de vorming van een aanvullend pensioen voor zelfstandigen, te eng zijn. Te dien einde stelt hij voor deze premies, ongeacht hun bedrag, aftrekbaar te stellen bij de aangifte voor de personenbelasting. Deze maatregel zou toelaten dat de zelfstandige zelf in zijn bescherming zou kunnen voorzien.

De Minister van Middenstand antwoordt dat de fiscale wetgeving vooraf zou moeten onderzocht worden in verband met de aftrekbaarheid van verzekeringspremies en vraagt de verwerping van het amendement.

Het amendement van de heer L. Olivier wordt verworpen met 11 tegen 1 stem.

Artikel 4 wordt eenparig goedgekeurd.

Art. 5, 6 en 7

Deze artikelen worden zonder bespreking eenparig goedgekeurd.

M. Risopoulos a présenté un amendement (Doc. Chambre n° 735/2) tendant à libeller le début du § 1 de cet article comme suit: « § 1. Pour autant qu'un projet ou une proposition de loi rétablissant l'équilibre structurel du régime des pensions des travailleurs indépendants n'ait pas été voté dans les deux Chambres, le Roi peut, par arrêtés délibérés en Conseil des ministres, réviser la législation... ».

M. L. Olivier a déposé un amendement (Doc. Chambre n° 735/3-III) visant à ajouter in fine du § 1 le texte suivant: « Les pensions de retraite et de survie de travailleurs indépendants ne peuvent être inférieures aux montants fixés par la loi du 1er avril 1969 instituant un revenu garanti aux personnes âgées ».

L'auteur déclare qu'il est intolérable de ne pas garantir aux travailleurs indépendants qui ont cotisé la même pension minimum qu'aux personnes qui n'ont jamais cotisé. Il ajoute que la référence faite dans le texte de son amendement à la loi du 1er avril 1969 instituant un revenu garanti aux personnes âgées constitue une protection pour les travailleurs indépendants et leur donne la garantie de bénéficier de la même pension minimum.

Le Ministre des Classes moyennes déclare que l'adoption de cet amendement ferait actuellement courir de plus graves dangers financiers au régime de pension des travailleurs indépendants. Il donne toutefois l'assurance au membre que, lors de la réforme de ce régime de pension, la question sera examinée attentivement. Il demande dès lors le rejet de l'amendement.

L'amendement de M. Risopoulos est rejeté à l'unanimité.

L'amendement de M. L. Olivier est rejeté par 11 voix contre 1.

M. L. Olivier a également présenté un amendement visant à compléter l'article 4 par un § 4, libellé comme suit:

« § 4. Le travailleur indépendant pourra souscrire à une assurance complémentaire lui permettant d'obtenir, au moment de la retraite, une pension plus élevée. Les primes d'assurance de ces contrats seront considérées comme frais généraux déductibles de sa déclaration d'impôts sur les personnes physiques, quel qu'en soit le montant. Le Roi en fixera les modalités d'application avant le 30 juin 1981 ».

M. L. Olivier déclare que, dans l'état actuel de la législation, les plafonds de déductibilité fiscale des primes d'assurance payées par les travailleurs indépendants en vue de la constitution d'une pension complémentaire sont trop rapprochés. Pour y remédier il propose que, quel que soit leur montant, ces primes soient déductibles dans la déclaration à l'impôt des personnes physiques. Cette mesure permettrait au travailleur indépendant d'assurer lui-même sa protection.

Le Ministre des Classes moyennes répond qu'il faudrait au préalable examiner la législation fiscale en ce qui concerne la déductibilité des primes d'assurances et demande le rejet de l'amendement.

L'amendement de M. L. Olivier est rejeté par 11 voix contre 1.

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 5, 6 et 7

Ces articles sont adoptés à l'unanimité sans discussion.

Art. 8

Een lid betwijfelt de aantrekkingskracht van dit artikel voor de K. M. O.'s. Vele kleine ondernemingen schrikken terug van bijkomende aanwervingen aangezien bij eventueel dalende omzet of andere economische moeilijkheden, zij gesteld staan voor zware afdankingsproblemen.

Artikel 8 wordt aangenomen met 11 tegen 1 stem.

Art. 9

Dit artikel wordt zonder bespreking eenparig door de Commissie goedgekeurd.

Art. 9bis tot en met 9septies (nieuw)

Bij wijze van amendement (Stuk Kamer n° 735/3-III) stelt de heer L. Olivier een reeks nieuwe maatregelen voor in verband met de K. M. O.'s.

De heer L. Olivier verwijst voor de verantwoording van zijn amendementen naar voormeld stuk n° 735/3-III alsook naar zijn uiteenzetting in het kader van het tweede gedeelte van de algemene bespreking van de maatregelen ten voordele van de K. M. O.'s vervat in dit ontwerp.

De Minister van Middenstand vraagt de verwerping van deze amendementen op grond van zijn replieken in de algemene bespreking en met verwijzing naar de Memorie van Toelichting.

De amendementen tot invoeging van de artikelen 9bis tot en met 9septies (nieuw) worden verworpen met 12 tegen 1 stem.

Art. 10 en 11

De artikelen 10 en 11 van het ontwerp worden eenparig aangenomen.

Het gehele ontwerp wordt goedgekeurd met 12 stemmen en 1 onthouding.

De Rapporteur,

C. van de PUT

De Voorzitter,

A. d'ALCANTARA

Art. 8

Un membre doute que cet article puisse séduire les P. M. E. Beaucoup de petites entreprises renoncent aux recrutements supplémentaires de crainte de se trouver devant de grands problèmes de licenciement en cas de baisse éventuelle de leur chiffre d'affaires ou d'autres difficultés économiques.

L'article 8 est adopté par 11 voix contre 1.

Art. 9

Cet article est adopté à l'unanimité sans discussion.

Art. 9bis à 9septies (nouveaux) inclus

M. L. Olivier propose par voie d'amendement (Doc. Chambre n° 735/3-III) une série de nouvelles mesures concernant les P. M. E.

M. L. Olivier se réfère pour la justification de ses amendements au document n° 735/3-III précité ainsi qu'à son intervention dans le cadre de la deuxième partie de la discussion générale des mesures prévues par le présent projet en faveur des P. M. E.

Le Ministre des Classes moyennes demande le rejet de ces amendements en invoquant ses réponses au cours de la discussion générale et en renvoyant à l'exposé des motifs.

Les amendements visant à insérer les articles 9bis à 9septies (nouveaux) inclus sont rejetés par 12 voix contre 1.

Art. 10 et 11

Les articles 10 et 11 du projet sont adoptés à l'unanimité.

L'ensemble du projet est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Le Rapporteur,

C. van de PUT

Le Président,

A. d'ALCANTARA

BIJLAGE

**Evolutie van de financiële toestand
van de pensioenregeling voor zelfstandigen
van 1956 tot 1979**

ANNEXE

Evolution de la situation financière du régime de pension des travailleurs indépendants de 1956 à 1979

[illegible]